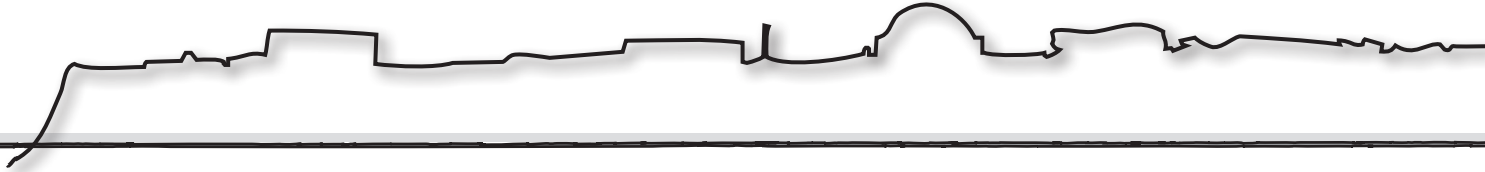

πολιτισμός

Του XARH ΣΤΡΑΤΙΑΔΑΚΗ*

Την προπερασμένη Τετάρτη 5 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε στο Παλαιοντολογικό Μουσείο εκδήλωση... «Καλούμαι απόψε να ξαναφέρω στη μνήμη όσων είχαν την τύχη να τον γνωρίσουν και να δώσω βασικά στοιχεία του χαρακτήρα και της προσφοράς...»

Αναδιφώντας το χθες (319)
Δήμος Τσαντίλης: in memoriam

κ.λπ. Αυτά μέχρι το 1979, γιατί αμέσως μετά σταμάτα η μεταφραστική απασχόληση... «Ελένη Καπετανάκη-Μπριασούλη, Δήμος Τσαντίλης, Μιχάλης Ανδρούλακης, Κώστας Μπουγιούρης».

Είναι πολύ λίγα τα όσα γνωρίζω για τον Δήμο (=Δημοσθένη) Τσαντίλη, γι' αυτό κι έχω προσθέσει στην εισήγησή μου τον υπότιτλο «Δύο τρία πράγματα που ξέρω γι' αυτόν»... «Ελευθερία της Εξέλιξης» (φωτογραφία) τοποθετήθηκε ως καθηγήτρια εδώ, οπότε την ακολούθησε κι εγκαταστάθηκε μόνιμα...

«αλλαγής», αντιλήφθηκε έγκαιρα ότι το επιτέλειο του περιοδικού τον πήγαινε πολύ έξω από τις στοχεύσεις του, γι' αυτό και το έκλεισε κι ας ήταν ευπώλητο...

Το 2009 κυκλοφόρησε το βιβλίο «Διευρυμένες οικολογίες. Προσεγγίσεις σε μια εποχή κρίσης» και το 2014 την κορωνίδα του συγγραφικού του έργου «Κρήτη, μια ήπειρος σ' ένα νησί»... «Ανάμεσα σε ρέματα, σε ακαθότους, σε αρχαία ερείπια, σε μακρινούς υγροτόπους και λιμνώνες...»

Το 1995 άνοιξε η ρεθιμνιώτικη περιόδός του. Και μπορεί να μην υπήρξε ιδρυτικό μέλος του Περιβαλλοντικού Συλλόγου, όμως εντάχθηκε σ' αυτόν από την πρώτη του κιάλας περίοδο... «Αργότερα ο Τσαντίλης πέρασε από απλό μέλος στο διοικητικό συμβούλιο...»

στους Δελφούς. Ήταν ο μόνος που μπορούσε να μας εξηγήσει σε βάθος το φαινόμενο του θερμοκηπίου, τη βιοποικιλότητα και τόσα άλλα...

Όταν ο Δήμος μάς μιλούσε πριν από δύο και πλέον δεκαετίες για την άνοδο της στάθμης της θάλασσας, για κλιματική αλλαγή, για πλημμύρες, για πυρκαγιές και ερημοποίηση... «Από τους συνεργάτες του στη «Νέα Οικολογία». Ήταν άνθρωπος και της πράξης και της διδασκαλίας, όταν τα κατάφερνε να συγκεντρώνει κόσμο. Και τα κατάφερνε, γιατί είχε το χάρισμα να πείθει, να διαλέγεται, να ακούει.

από τους συνεργάτες του στη «Νέα Οικολογία». Ήταν άνθρωπος και της πράξης και της διδασκαλίας, όταν τα κατάφερνε να συγκεντρώνει κόσμο.

Έγραψε γι' αυτόν ο Ηλίας Ευθυμίου: «...Ο Θεός δεν έτρεξε, έτρεξε όμως ο Δήμος. Με το σακίδιο και τη μοτοσυκλέτα. Στον Αχελώο και στις Πρέσπες, στη Δήλο και στη Σαντορίνη, στη Μάνη και στα Κύθηρα...»

σπήλαια της θυσίας του 1824. Αν αναζητήσουμε το έργο που πρόσφερε στο Ρέθυμνο το λόγο, όπως απολαμβάνουμε και τον προφορικό στις συνεδριάσεις στο Κέντρο Νέων...

Είχαμε τη χαρά να τον έχουμε μαζί μας, μετά συζύγου και τέκνου, σε μια διήμερη εξόρμηση που είχα οργανώσει για εντοπισμό και εξερεύνηση σπηλαίων στη δυτική ακτογραμμή της Κρήτης... «Ο Δήμος βέβαια μετά της οικογενείας, αυτοί σε αντίσκηνο στον κήπο...»

βλίο, στο οποίο να επισημαίνονται και να εξηγούνται οι ιδιαιτερότητες του κρητικού περιβάλλοντος. Βέβαια υπήρχε ένα που θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι κάλυπτε επαρκώς το κενό...

Χρησιμοποιούσε πολλά παραδείγματα και κατά κόρον την κοινή λογική. «Οι ιερές μπουλντόζες της Κρήτης», επιγράφεται ένα από τα πολλά και καλά άρθρα του. Αντίστοιχα καλός ήταν ο λόγος του στη ραδιοφωνική εκπομπή του Συλλόγου, στον ραδιοφωνικό σταθμό «Studio Rethymno»... «Έβλεπε ότι δεν ήταν λίγος ο κόσμος που αποζητούσε ένα τέτοιο βιβλίο, στο οποίο να συμπεριλαμβάνονται οι έρευνες του δύο δεκαετιών...»

Το επιστημονικό δυναμικό του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας, θέλησε λοιπόν αλλά δεν μπόρεσε να συντονιστεί, ώστε να παραχθεί ένα ενιαίο αποτέλεσμα, ως προς τη γραφή και το ύφος. Γι' αυτό και απευθύνθηκε στον Δήμο Τσαντίλη, ο οποίος χρησιμοποίησε τις μελέτες και τα πορίσματά τους και το εξαιρετικό φωτογραφικό υλικό που είχαν συγκεντρώσει, παράγοντας ένα μοναδικό σε ζωντάνια και σαφήνεια αποτέλεσμα... «Δεν σταματούμε να απολαμβάνουμε το ύφος αλλά και την απλότητά του τελικά...»

Αυτό ήταν το κύκνειο άσμα του Δήμου Τσαντίλη, λίγο πριν αρρωστήσει για το οποίο το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας είχε διοργανώσει ειδική τελετή, προκειμένου να τον τιμήσει στις 20 Νοεμβρίου 2020... «Η αντιφώνηση του τιμώμενου ήταν συγκινητική, αφού η ασθένεια που ήδη τότε τον τυραννούσε δεν μπόρεσε να τον αποτρέψει από το να μας δώσει το στίγμα του αγώνα μιας ζωής...»

«Μνημόσυνο στο περιβάλλον» (φωτογραφία), όταν θα μάθαινε ότι το οικοπέδο αποτελεί δημοτική ιδιοκτησία κι ότι παραχωρείται άνευ ανταλλάγματος, αν και χαρακτηρισμένο από παλιά ως πράσινο, προκειμένου να συγκεντρώσει ακόμη περισσότερη κυκλοφορία και συμφόρηση στο κέντρο της πόλης... «Ο Δήμος Τσαντίλης, ο οποίος χρησιμοποίησε τις μελέτες και τα πορίσματά τους και το εξαιρετικό φωτογραφικό υλικό που είχαν συγκεντρώσει, παράγοντας ένα μοναδικό σε ζωντάνια και σαφήνεια αποτέλεσμα...»

Σήμερα συνειδητοποιούμε ακόμα περισσότερο την απουσία του και το χάρισμά του να συνενώσει και να κινητοποιήσει, όταν επικρέμεται η απειλή, στο κέντρο του Ρεθύμνου, στο πιο προνομιμακό για αστικό πράσινο αδόμητο οικόπεδο, στη Σχολή Χωροφυλακής, να ανεγερθεί ένα αστυνομικό μεγαθήριο, αντί να αποδοθεί στους δημότες για αναψυχή και άθληση... «Έβλεπε ότι δεν ήταν λίγος ο κόσμος που αποζητούσε ένα τέτοιο βιβλίο, στο οποίο να συμπεριλαμβάνονται οι έρευνες του δύο δεκαετιών...»

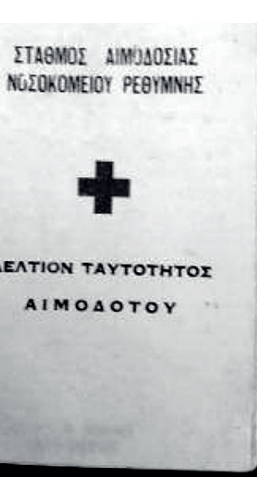

εν ζωή οι γείτονές μας Ηρακλειώτες το 2017. Τα σημάδια της αρρώστιας ήταν ήδη τότε έκδηλα, κι όμως, κατάφεραν να ξεπεράν κάθε τόσο τις αγχώδεις με την κοινή λογική, που πάντα τον διέκρινε. Μόνο όταν πέθανε συνειδητοποιήσαμε ότι είχαμε την τύχη να μένει στον τόπο μας...

Ο υπάλληλος του βιβλιοπωλείου με κοίταζε παραξενεμένος και μου δήλωσε, όχι χωρίς κάποια έπαρση, ότι το βιβλιοπωλείο του δεν φέρνει τουριστικά βιβλία... Παραξενεμένος ρώτησα από πότε τα αγριολούδα της Κρήτης έγιναν τουριστική αποκλειστικότητα... «Από τότε που η Κρήτη έγινε τουριστική αποκλειστικότητα...»

Η Έλλη Βότζη και η αιμοδοσία στο Ρέθυμνο

Έγραψα την περασμένη Παρασκευή για την Έλλη Βότζη ότι μεταξύ άλλων υπήρξε πρωτεργάτης της αιμοδοσίας στο Ρέθυμνο αλλά και η «πράσινη κυρία» της πόλης. Ότι δεν δισταζει να τρέχει κάθε τόσο στα «χωροφυλακάκια», στα «φανταράκια», καθώς και στους γνωστούς της... «Ο Σταθμός Αιμοδοσίας του Νοσοκομείου. Ο Αντώνης Λιουδάκης με τη σειρά του προσέθεσε δύο ακόμα πινακίδες στα όσα ανέφερα, ότι δηλαδή τα αλμυρικά του Περιφερειακού δρόμου, όσα διασώζονται, οφείλουν την ύπαρξή τους σε δικές της ενέργειες και ότι το 1981, οπότε ο Σταθμός κινδύνευσε να κλείσει, και πάλι έτρεξε για τη διάσωσή του μέσω πρόσθετων αιμοδοσιών, με πρωτεργάτη τότε το Εργατικό Κέντρο...»

* Ο Χάρης Στρατιάδακης είναι Δρ. Παιδαγωγικής-Ιστορικός Ερευνητής-Συγγραφέας, strharis@yahoo.gr, 2831055031
Η ακολουθία άρθρων «Αναδιφώντας το χθες» είναι αναρτημένη στο https://rethnea.gr/author/xarhs-stratiadakhs/, ενώ τα περισσότερα από τα βιβλία του είναι δωρεάν προσβάσιμα στο https://civisrethymnensisuniversalis.blogspot.com/.